

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Львів, 15. квітня 1920.

Проект великого репараційного банку ледва і був висловом тенденції, щоб всі ті справи вирішити погодилою. Однак так широко закрита проблема вимагала свого часу на те, щоб накріпити і виробити форми певних означених проєктів. Тим можна собі до певної міри пояснити сильне затягнення конференції. Як перший із тих проєктів вирішували великого репараційного банку. Тимчасом коментарі європейської, особливо англійської преси, що піднімали докварту цього проєкту виявили нагаляло, що так широко закрита справа ще до вирішення не накріпла, що вона потребує часу, дуже багатого часу. Owen Dug — цей проєкт нинішом, як відомо, з американських кол — прозрівів некорисність ситуації і повів конференцію так, що справа перейшла на дебатів і в комісії. Таким чином перейшли туди на розгляд проблеми трансферу, комерціалізації, рішень відшкодувань і взагалі методів і засобів репараційних плат. Коли накрітили після кількохтижневих дебат виниклося, що справді в тілі найвигіршія форми не можна було покищо вирішити, в негтр дискусії знову ставнула справа самих тілоси німецьких репарацій, але без того, щоб їх в даний момент зв'язувати зі справами міжнародного заложження. Саме в тих днях мова про усталення вистоти і т. як „аукціону“, отже, можливість

Нова комедія в справі роззброєння.

Цими днями в Женеві після року бездіяльності знову відкривається комісія для розгляду справи роззброєння. Вже два роки тому вона виробила проект умов в справі обмеження зброєння; цей проект мав бути основою для дальшого обговорення, однак досі до цього обговорення ніхто не міг прийти, не зважаючи на великі постанови в цій справі. Тому на останніх зборах цієї комісії німецький делегат зложив формальний протест проти такого зброєння в справі, а німецький канцлер на тих самих зборах заявив, що умови для осмілення першого кроку в справі роззброєння, себто зовнішнього до обмеження зброєння, є сприятливі. Тому він просив установити відразу час скликання нової конференції в справі роззброєння. Однак збори прийняли зовсім іншу резолюцію, якою уповноважили провідника підготовчої комісії скликати нові збори по можливості на початку 1929 р.; в цій резолюції не було ні слова про скликання конференції в справі роззброєння, але цілу справу узагальнено під порозуміння між великими морськими державами в справі будови воєнної флотії. При голосуванні Німеччина і Угорщина адержалися під голосуванням. Ця резолюція означала повну капітуляцію Ліги Націй. Покісно, невідомо яка буде програма нарад на нових зборах підготовчої комісії в справі обмеження зброєння. Але не підлягає сумніву, що великі держави будуть знову старатися, щоб не допустити до розгляду проекту про роззброєння.

Другий інтернаціонал, що підтримує акцію за роззброєнням, вислав окрему делегацію з Брукером на чолі.

На злобу дня.

75-ліття одного патенту.

Для 20. квітня минає 75 літ від видавання царського патенту з того дня 1854. № В. 3. Д. 96., якому ми повинні присвятити увагу. Не знаєте, що це за патент? Вже те саме, що він виданий в час найбільшої реакції в Австрії, в часі строгого монархізму, говорить багато про нього. Та коли ми з того не розуміємо, то поспробуємо заспівати джанджо якусь „неблагонадійну“ пісню, а поспіможеться з ним у короткому часі в старості, ним виміряти на пам'ятку 50 зол. кар. Здається, що патент цей мав і в наближній Австрії і тепер найбільше приховування в Галичині.

Говорять, (того історично не дається провідати) що покійний імператор Франц Йосиф, як підписав той патент мав сказати: „для Іст-бонандеро Фр-майнс лібен Рутеней бештімт“ (це особливо призначене для моїх коханих русинів). Чи правда це, чи ні, не знати, але історія ці слова потвердила.

Як це неюристам з'ясувати? Ось так: Карний закон з р. 1853 треба уявити собі, як стільки мішків, скільки є в 88. у ньому. Кожен людський гріх має призначений для себе мішок, куди його прокуратори складають. Отже у два роки пізніше справила собі Австрія ще один запасний мішок для тих людських прогрішень, для яких в карнім законі немає мішка і написала на цьому пламеними буквами: ціс. патент з 20. квітня 1854. № 96.

Цей патент містить в собі один страшний параграф № 11. У всіх засадах його прочитайте. Це, так скажемо, по модерному, дуже чутлива антена, котра переймає всі негармонійні звуки і унікає їх в записнику сторожа прилюдного безсмертності, який знову передає їх повітовому старості.

От що значить цей патент! Сімдесят п'ять літ живе, як той патент обдувала могутня Австрія, вона розвинулась, а патент стоїть як дріт і опікується нами, і стоятиме так довго, як довго ми будемо жити на тій території, де цей патент обдуває.

Цей патент перебравши до Австрії Польща. І коли ми домагалися його скасування як абсолютно-таємного переписку, то нам, цілком слушно, сказали: „не ми його видумали, лише ваша нещасна Австрія, котра і вас українців видумала і створила — чогож хочете?“

Цей аргумент вважаю за влучний. Нічого там робити, лише скоритися перед законом, а щоб не вилити свою погану для цього, відсидітивати до кінця 75 літній ювілей.

Програму ювілею подав би я таку: Богослужіння з пам'яттю на душу покійної Австрії і прощення гріхів відомих і невідомих, а при кінці відзначити багатосторонню для патенту. Влаштування популярних академій, на яких треба зложити, що таке цей патент і дія його сила. Можливо, що по відсвяткованому ювілею, цей патент буде хититися до запису, як це вичайно було по ювілеях, де згадували на могоїтстві.

Андрій Чайковський.

Спир за південний бігун.

Англо-американське непорозуміння з приводу виправи Бирда.

Між З'єдненими Державами Північної Америки та Англією почався спір за те, кому належить область південного бігуна. „Експендз Телеграф“ повідомляє в Вашингтоні, що американський державний департамент готує ноту до Англії, в якій З'єднені Держави зовсім формально хотять проголосити своє право володіння над областю південного бігуна. Ця справа стала актуальною з огляду на теперішню американську експедицію Бирда на південний бігун. Коли Бирд виїхав в дорогу, англійський уряд перетав у Вашингтоні ноту, в якій ухвалив Бирда дозволити поїхати на південний бігун і перевести там наукові дослід. Американський державний департамент побачив у цій ноті аматання англійського уряду укріпити як собору право володіння над областю південного бігуна. Тепер американський уряд хоче писати до Англії протест проти її претензій до цих просторів земного тавбу.

До цього дипломатичного спору за південний бігун треба зауважити, що область південного бігуна в 19 і біжучому столітті відкрили й досліджували англійські дослідники — Рос, Греєм, Шеклтон і Скот, так, що Англія має бодай моральне право на цю область.

Закарпаття.

Характеристична ухвала.

Виконавчий комітет трудової партії Закарпаття ухвалив відхилити свого посла Кирила Прокопа з аграрної фракції, доручивши йому зголосити своє приступлення до фракції народних соціалістів. Орган трудової партії „Русская Земля“ пояснює цю ухвалу тим, що тепер партійні керівники вирішили в культурних справах, а головню щодо мови, покинути думку про ширення москвофільства та російської мови на Закарпатті і стати на ґрунт признання української мови, як мови всього населення цієї країни. Як зазначає ця газета, політичний спір між Україною та Росією вирішується в Москві та в Києві, а зовсім не в Ужгороді, і тому суперечки про мову, які забирають багато часу та енергії, мусять бути припинені. Тим більше, що ці суперечки навісміне підтримує Прага, щоб-тим лекше вести чехізацію населення Закарпатської України.

Нові шкільні будинки.

Міністерство освіти в Празі на міжвідомчій нараді перевело ухвалу щодо будови нових шкільних будинків на Закарпатській Україні. Ухвалено на початку найближчого шкільного року збудувати 36 народних шкіл та 6 шкіл виділових (з українською мовою навчання). Для підготовки дітей дошкільного віку має бути розроблений докладний план будови приміщень для підготовчих шкіл, а яких діти моглиб переходити до народних шкіл уже з деяким знанням.

Недостача лікарів.

Останніми часами багато лікарів, що служили при громадських та державних шпиталях на Закарпатській Україні, не могли вижити з тої мінімальної платні, що вони їй діставали на терені, на якому повсякчасно вибухають пошесті, покинувши свої місця та перейшли до приватної практики. На ургенсі з Ужгороду міністерство народнього здоров'я в Празі нарешті годиться підвищити платні лікарям та управити умови праці по шпиталях.

В погоні за заробітком.

Тому два тижні, спочатку в чеській, а потім і в краєній пресі, подано вістку, що Німеччина потребує 100.000 польських робітників, яких вона має завербувати в Чехії. На цю вістку тисячі досвідчених селян та селянок Закарпаття рушили до Праги, де, як вірили, знаходиться централія, що відправить їх до місця роботи. Якже було розчарування тих заробітчан, коли, прибувши до Праги, довідалися, що такої централії нема і що німці й не думують брати робітників з Чехії! Щоби спинити дальший наплив людей із Закарпаття, поліція в Празі видала відповідні заарядження.

Ще один доказ чеської „справедливої політики“.

Торговельно-промислові кола в Ужгороді звернулися до Праги, щоб для Закарпаття створили самостійну торговельно-промислову комітету з осередком в Ужгороді. Але чеська влада навіть не слухати про це не хоче. По надумі запропоновано отримати при торговельно-промисловій комітету в Кешиніх секцію для Закарпатської України.

Велика втрата.

Важка зима і знищення садів.

Важка морозна зима страшно відбилася на садах й огородинних плантаціях, спричинюючи величезні втрати. Скільки згнило молодих деревець в шкільках, сьогодні важко сказати. На всякий випадок сотні тисяч деревець померло. На основі поверховного обрахунку одного з представників поважної огородинної фірми в сучасній Польщі є около 60 мільонів овочевих дерев. З того змерзло зовсім 25 проц. яблунь, 30 проц. слив, 60 проц. груш і 30 проц. черешень. Щодо черешень, цей відсоток є неповний, бо аж пізніше, а літ, можна буде бачити, скільки черешень померло. На весну надмерзлі черешні значайно провалиють признаки життя і згодом поволі гинуть.

В поданих тут відсотках змерзлих дерев входять тільки зовсім замерзлі, а не надмерзлі. Без пересадки можна твердити, що найменше яких 35 міль. овочевих дерев загинуло. Коли рахувати одно овочеве дерево лише по 20 зол., то втрата в садах внесе 700 міль. зол.

Найбільші втрати в овочевих деревах має полуднево-східна Галичина (Покуття і полудневе Поділля), де втрати переступають 50 проц., а опісля Волинь.

З того приводу забирає в польській пресі глос А. Свентоховський, пишучи:

„Як-же поставимося до цієї величезної втрати? Чи обмежимося лише пасивністю і з байдужістю будемо приглядатися страшинам розмірам катастрофи? Чи зрозуміємо її страшний наслідок для краю? — На ці питання громадянство мусить відповісти або широкою допомогою, що нагородить його славою і користю, або байдужістю, що покарає його нещастям і стыдом“.

А щож ми?

Серед наших „руських“.

Зїзд „Русск-ого Нар. Обєднен-ія“ у Володимирі Волинським.

На неділю 14. ц. м. заповіджений зїзд делегатів „Р. Н. Обєдненія“ у Володимирі Волинським з ціллю Польщі. В зїзді беруть діяльну участь делегати „Русск-ой Селянск-ой Організації“ з Галичини, щоб таким робом задокументувати „народное єдинство“ з цілим „руським“ рухом у Польщі. Цей зїзд попередили районні зїзди „Р. Н. О.“

З освітнього руху.

З кількох найновіших чисел „Русск-ого Голос-у“ вибираємо вістки про освітній рух серед наших москвофілів. Довідуємося з тих чисел, що 4. березня ц. р. відбулися збори філії „Общества Качковського“ в Бродях, а безпосередньо після них повітовий зїзд „Р. С. О.“. Звідомлення з діяльності філії зложив член уступаючого відділу д-р А. Гриняк. Та діяльність виявилася тільки в ремонті бурен ім. Ефимовича в Бродях, яка має бути отворена з найближчим шк. роком — позатим філія, не маючи людей до праці, не могла виказатися більше ніяким успіхом. Головою філії обраний молодий „крестьянський діятель“, Юліян Несторович з Поникан. З інтелігентів є у відділі філії о. М. Базюта з Ясенова. Нові читальні (під назвою „Наука“) відкрито в Грабківцях і Метеневі (Зборівщина), при чому читальню в Метеневі витав від „Р. С. О.“ „крестьянський організатор“ Корнило Гавришков із Золочівщини. Нову чит. Качковського основано в Дорошеві Сер. (Самбірщина). Позатим відбулися збори читальні Качковського в Куликові (голова д-р З. Колпистанський), яка в останньому часі проявляє живу діяльність (амат. кружок і хор); заг. збори чит. Качковського в Гичу (нов. Рава Руська), де „О-во Русских Дам у Львові“ відкриває курс шиття і крою для селянських дівчат; заг. збори чит. Качк. в Манівцях (Зборівщина). — З інших акцій наших „руських“ відмітною започаткування грошевої збірки на „Русській Сел. Дом“ в Золочеві і талергофське торжество в Козлові (Тернопільщина), де присутні заперестували м. ін. проти наших національних назв: українсь, український; в цьому селі підготовано теж оснування чит. Качковського. Окремо слід зазначити, що в кількох селах Камінецьчини відбулися збори „Р. С. О.“, при чому в селі Тядане рішено устроїти талергофське торжество, а в Миланій Старім оснувати читальню під назвою „Наука“.

Нові „руські“ кооперативи.

З акцій наших „руських“ на кооперативному полі відмітно: кооперативні курси в Кричків (Лемківщина), що їх уладив „Русській Ревіз. Со.“ (23 учасників); оснування нових „руських“ кооператив у Мохначі (Кричків (Новосандекооператив у Мохначі і Чорній (Грибівщина); очинна та в Білоречі і Чорній (Грибівщина); оснування кредитової кооператив „Русская Земельская Касса“ в Самборі (голова: д-р Т. Кішшечевич).

ВІДГУКИ ДНЯ.

БІЛИЙ КРУК.

(З циклу: Влат саксеней)

Написав я в останніх фейлетонів заклика до Ш. Читаючи, щоб склали жертви на „Дім українського письменника“ в Явній. Пригадую, що пишучи цей заклика, я сам не вірив у добрі наслідки його. Не тому, щоб наша суспільність не була охоча до пожертви. Бороши Боже! Щось такого мені навіть ніколи й на думку не пришло! Я просто в вірні тому, що люди не завжди вміють за правду те, що написано в „Відгуках дня“. Скільки разів не описував я вже правдивих випадків, фактичних фактів чи дійсних дійсностей — все одно ніхто не повірив. Висновок, а що найменше, перекинувши — говорили всі.

Але... Вчора явився в наші редакції читач „Діла“ і спокійно, мовби це не він, витягнув 100 зол. (словами: сто золотих) та покласти їх перед головним редактором.

— Це на „Дім письменника“ — сказав. — На заклика фейлетоніста зголошувати перший, бо, правду кажучи, фейлетон зворушив мене до сліз.

— Знаменито! — похвалив головний редактор і поклав мене, щоб я на власні очі бачив бласкучий успіх своєї фейлетоністичної діяльності.

Але... Я написав у фейлетоні, що кожному, хто приїжджає жертву, обіцяю написати фейлетон на його ворота. Воно може бути дуже незручне для мене. Ануж той ворог є моїм приятелем, або такою впливовою парсуною, що свої цензура на нього нічого не перепустить, ваки ще число піде до чужої. Адже в нас впливових людей більше, чим користі, що з того випливає.

Але... Раз я написав таке, то треба понести й кон-секвенції. Не буде-ж людина за дурно платити сто золотих!

— Прощу сказати, на кого я маю написати фейлетон? Хто є вашим ворогом і які має болючі місця?

Шановний жертводавець усміхнувся і сказав щось такого, що зірвало на ноги цілу редакцію:

— Я не маю ворога!

Вимовив це так спокійно, як у нас вимовляється: „Я не маю сотика“.

„Я не маю ворога!“ — це таке неймовірне, таке нечуване, що... що волосся стає дубом.

Ми всі протирали очі зі здивування. Невжеж можливий є такий чоловік на Галицькій Україні? Нехай він і біблійний праведник, нехай він колюча чи силічка доброта, не може не мати ворогів. Не кажу тисячу, але боляч питься!

— Хтож ви такий, шановний жертводавець? Жертводавець підніс очі в гору і сказав торжественим голосом:

— Аз єсмь паста „Елегант“!

— І не маєте ворога?!

— Не маю! — відповів і... спустив очі.

— А чужомісний паста?

— Наші кооперативи беруть тільки український фабрикат.

— А публіка?

— Публіка жадає тільки „Елегант“, бо знає, що це дешевше і добре.

— Всеж таки, може є хтось, хто вам докучає, хто вас нищить чи використовує? Кажіть, я зараз!

— Нема такого!

— Нема навіть таких, що не платять довгів?

— 6...

— Ну, пречні! Та чужі вам вороги?!

— Ні. Вони тільки не знають, що творять, бо я їм вже більше не пішло пасти на кредит.

Не було ради. Ніякі допити не виявили ні одного його ворога. Вияло таки не має їх.

А може й має! Тільки не хоче, щоб я їх чорним фейлетоном, коли він ліпше їх власноручно може почорнити пастою.

Галактіон Чіпка

„Як виховують польський парламент“.

Лист марш. Дашинського до прем'єра Бартеля.

Під згорі наведеною назвою появилася в усіх польських пресі лист соймового маршала Дашинського до б. прем'єра Бартеля у відповідь на оголошену перед кількома днями статтю цього останнього. В листі м. і. сказав:

„Пане прем'єр! Тому, що працюючи в високому уряді, ти не обрав і не обрав польського союму, тому що не хочеш „жити з вовками“ і гонити серця розвінаними жартівними перевертін- та змушувати над представниками 30-мільйонно-

го народу, вибраними у загальному голосуванні, дозволить, що тему запозиченої тобою книжки спонимати про три останні роки збогачу ось такими зауваженнями.

„Стало звичайом у Польщі, що по уряд. замкненні кожної сесії союму шаліє буря таких про- авиш і обид на адресу союму і послів, якими не думів би прозвати ніякий тюремний дозорець засуджених в'язнів. Має це бути основою вихован- ня польського парламенту, обила, на якому має прийти арочок і коняки, биття, виснажувачий батіг на вулицях і т. д. Ші обяви мають бути вер- шком патр. і повної жури любови народу, ко- трий все для його добра прилюдно називається „народом ілютів“, „чужих агентур“ і т. п. епіте- тами. Історія та психологія знають таку „лю- бов“. Я особисто не багато мав би сказати в цій справі і огляду на праці вчених професорів, Ва- шних товаришів не у політехніці, а в інших наук. видах. Не гадаю теж полемізувати з виявами такої любови, а питаю Вас, пане прем'єр, чи при- знаєте ці методи виховання? Чи виховали би Ви вже не свого сина, але напр. свою собаку такими засобами? Як актуальний політик може схочете відкинути розмажання так заг. натури. Тож пе- рейду до політ. актуальностей.

Коли сойм найшовся перед голосуванням над бюджетом на 1929/30 р., з'явився в кулуарах вис. політ. урядовець, директор департаменту та благав, приятелів своїх двох партій, щоб не о- слабили в опозиційності і голосували проти бю- джету. Назвише того урядовця відома Вам як на- чальникові і шефові. Богато уряд. послів голосно заохочували своїх неуряд. товаришів, щоб за- лід ратування чести голосували проти бюджету а за якогосьбудь заявою недовіри для уряду. В о- станній хвилі уряд. клуб розглядав konieczність голосування проти бюджету і швидко Ваша ін- тервенція перешкодила цьому. А що було би, колиб парламент був відмовив державі бюджету? Не хотів би я тоді читати статтей уряд. преси повинні фарисейського обурення на сойм, на послів, на цю „злочинну“ і „протидержавну“ політику. Чи так виховувано сойм у службі для дер- жави? Задаю чого одили послів, щоб вони відмовили державі бюджету? Ви може робили добру та спасенну для держави політику? Та пхали цей сойм, щоб за всяку ціну відмовив державі бюджету, що мало бути потім, не анаю. Про ці всі махінації не могли Ви в своїй статті написати ні слова. Можна в споминах схочете на- писати про це.

Осуджуєте ухвалу союму, якою справу мін. Чеховича передано держ. трибуналові. Та ніхто не обвинувачував би мін. Чеховича, колиб Ваш уряд відс був до союму закон про додатк. кредити на 1927/28 р. Ви ж усі знаєте, чому не внесено того закону. Ви могли злищити навіть думку про обвинувачення, але не мали сили зробити це. Про це не пишете ні слова. Зате горите про можли- вості розвитку польського парламентаризму, та не хочете брати участі у „дещо інакших“ мето- дах правління. Згадуєте про „завирділі“ форми парламентаризму в Польщі, але Ви самі падете жертвою не тих форм, але протипар. урядової групи, яка Вас уже рік тому хотіла усунути. Вже тоді, коли Ви мали бути маршалком союму аж до часу, коли Вас хотіли усунути з уряду та „відшкодувати“ становим банком потентата. Про це не згадуєте. Вам не шалили прикостей, від яких чесні люди тяжко на серці. Та що спільного з цим має сойм? Не кажу, що наш сойм є ідеалом парламенту. Як усі парламенти має він багато злих, але в добрих прикмет. Цей сойм є представником народу, що вірне у леволі, аналь- фазитизм та нуклі. Як цей нарід, так і цей сойм дуже терпеливий, відданий керуванню. По його додатку прикмет. Коли польський нарід через два покоління давав оправданні прис. судді і виконував найп. суд. владу, то це не є нарід гебесів і злочинців. Народ цей має багато ідеалізму, хоч дотеперішня недовстача організації оставила сліди вибулою індивідуалізму а шляхетчина за- сіяла в душах буті і чванливість, що дуже легко перемінюється в зовнішню підлягість. Та в порівнянні напр. з чехами, польський нарід був усе легший до правління.

Іменування нового кабінету.

Президент держави підписав 14. квітня де- крет, яким д-ра Каа. Світальського іменує прези- дентом ради міністрів. Рівночасно на висення д-ра Св. іменував: Складовського — мін. внутр. справ, Залеского — закорд. справ, марш. Піл- суського — військ. справ, Пара — справедли- сти, Чернінського, держ. секретарі в мін-стві ві- роісповідань — мін-стром віроісповідань і сусп. освіти, Незабитовського — хліборобства, пос. Квятковського — промислу та торговлі, Ківа — комунації, Морачевського — сусп. робіт, При- стора — праці та сусп. опіки, Станевича — зем. реформ, Бернера — пошт і телеграфів, а керо- ванство мін-ства сканбу поручив Матушевському.

палз. послові і повиновласному мін. при мазар- ським уряді.

Д-р Каа. Світальський родився 1886 р. в Ся- поці. Від 1904. працював у шкільничстві як гімн. професор у Львові. Від 1919. делегований до ген. адмуністрації начальника держави. До кінця уря- дування нач. держави сповняв у ранзі майора обов'язки референта політ. справ в адмуністрації. В 1926 р. іменовано Св-ого заступником шефа канцелярії президента держави, а від жов- тня 1926. директором політ. департаменту в мін- стві вн. справ. Дня 27. червня 1928 р. іменований в кабінеті Бартеля мін. віроісповідань і освіти на місце Добруцького. На цьому останньому стано- вищі остав досі.

Рада фінансова

при польському міністерстві скарбу?

Бюро Волифа подає в телеграмі власного ко- респондента, що при мін-стві скарбу буде утво- рена фінансова рада з трьох визначних представ- ників госп. кол. Головою ради був би бувш. мін. скарбу Чехович, який саме тепер має відповісти перед держ. трибуналом за переступлення бю- джету.

До чого довела диктатура в Еспанії.

Париський „Журналь“ повідомляє з Мадри- ду, що на мурах домія при головних уліцях роз- ліплено афіші з написами: „Хай віне республіка, геть із диктатурою!“ Професори мадридського у- ніверситету вислали до міністра освіти листа, в яким заявляють, що адержуються від виконання своїх обов'язків до хвилі, коли університетові будуть повернені всі належні йому, а тепер від- бірані права.

Зі спортового життя.

Україна — Гасмонія 2 : 2 (2 : 1).

Товариські змагання, що стартували до 1.000 вилиць, закінчилися ремісним вислідом, хоч „У- країна“ мала, в вишкою останніх 20 хвиля, увес- час перевагу. Одиж воріт, стріляних пілкком прав- ливо, суддя „Україні“ не признав. Ширше про- ці цікаві змагання напишемо завтра.

Лігові змагання.

Левів. Левів—Погонь 2 : 0 (2 : 0).

Варшава. Габарія—Польонія 3 : 1 (2 : 1).

Познань. Варта—Варшавянка 2 : 2 (1 : 1).

Краків. Краківія—Рух 2 : 1 (1 : 1).

Лодзь. Туристи—І. Ф. Ц. 2 : 1 (1 : 1).

Шевченківські свята у Львові.

У Львові почалися Шевченківські свята цьо- го року в дещо спільному речинні бо в квітні Звичайно починаються вони в березні, бо цей місяць є тим, в якому припадають роковини наро- дин і смерті поета. Та видно, що цьогорічна дов- га і важка зима була поважною перешкодою для своєчасної підготовки тих свят.

Перша почала цього року Шевченківські ро- ковини святковими концертами наша молодь. І так дня 5. квітня відбувся у залі школи святи- чин Шевченківський концерт заходами дирекції учительського збору і молоді української акаде- мічної гімназії. Дня 12. п. м. повторено цей кон- церт у великій залі Музичного Т-ва ім. Лисенка. Всі точки програми виконані силами молоді. Хо- рами диригували проф. Я. Вітошинський і уче- ник VIII. кл. Капустій. Акомпанював уч. VII. кл. Е. Волошин.

Дня 9. квітня відбувся такий-же концерт, влаштований молодію філії укр. держ. гімназії у Львові. Концерт відбувся в вел. залі Муз. Т-ва ім. Лисенка. Хорами провадили проф. В. Комак і уч. В. Жолівець, оркестром уч. В. Панасюк. А-компанювали проф. Б. Кулрик і учні В. Пер- фешний та Е. Волошин.

Дня 11. квітня влаштовувала святковий кон- церт в честь поета таж у великій залі Муз. Т-ва ім. Лисенка жіноча молодь III. державної семі- нарії у Львові. Диригував на цьому хорами проф. Іван Левинський, акомпанювала Володимир Лиско.

На всіх тих концертах старалася наша мо- лодь віддати гідно пошану пам'яті найбільшого національного поета та зробила все, щоб в мі- стечке виконання поодинокі хточок програми, як збірних так сольових, стояло на належньому рівні.

З циклу тих свят заповідлено ще одно на день 16. квітня п. р. Була це свято молоді приат- ної дівочої учительської семінарії СС. Василь- пок. Воно відбулося у власній залі школи при вуз Потоцького 95.

У святі взяли участь відпоручники Українського Союзу Клубу, пп. Антін Максимович і Михайло Струтинський, що своєю присутністю звеличали й підносили повагу торжественній Програмі свята започаткувало торжественне Богослуження при участі сільського хору а Велдіжа. Точно в год. 12. в пол. на сцені „Братської Хати“ полився посол М. Струтинський, що в своїй палкій сваточній промові злучно заснував історію створення й діяльності „Просвіти“, значіння і вплив її на всі ділянки нашого національного життя, з поглядом на хористу роль дозінського повіту, що працював з успіхом під проводом п. І. Грабовського. Найбільш ефективною точкою програми були привіт читальні. Національна свідомість витискала спільну радість з очей, як перед тисячею публікою гордо дефілювали відпоручники читальні „Просвіти“ з Белева, Надієва, Ракова, Суходолу, Пашківка, Слобода Дол., Рахнів, Підбережа, Лопанин, Грабова, Долина, Велдіжа, Новошнина, Новоселиці, Пшенничка, Мізуня, Кальної, Якубова, Турі Малої, Долини. Привіт для Матірнього Товариства, що пили з глибини їх патріотичного серця, зробили небуденне враження на присутніх, які з ентузіазмом витали кожного делегата. Ціною пам'яткою для Філії останеться чудовий алегоричний привіт від читальні „Просвіти“ в Нижній Струтині. Дальші точки свята виповнили хором і музичні продукції та декламації. На спеціальну увагу заслугоє хор з Велдіжа, що під вправною орудою п. Івана Брика знаменно виявився зі свого завдання. Повний успіх і тим разом осягнув дозінський хор, який вівтворив тяжкі композиції Іваненка, Іванова та Лісовської майстерно, за що повне признання належить їм в першій мірі учат. Ярославів Гречаків. Аматорська оркестра своїм удачним виступом заповнила собі участь і в інших концертах. Слід підкреслити і декламаційний хист п-ни Галі Любачівської та чит. Т. Палюка, які злучно інтерпретували голошею сло о. Могутніми акордами національного гимну закінчили тисяча маса свята „Просвіти“, яке наглядно показало, що і в Долині йдемо вперед, що нема сили, яка здержалаб нас на шляху національного розвитку й поступу.

Львів. (Діяльність аматорського гуртка при чит. „Просвіти“ при вул. Жовківській). Аматорський гурток при чит. „Просвіти“ при вул. Жовківській розвиває дуже живу діяльність, виставляючи майже кожної неділі нові п'єси, якими поширює національну свідомість серед українського мішанства й робітництва цієї ділянки Львова. Минулої неділі, дня 7. квітня ц. р., виставлено власними силами аматорського гуртка таку поважну і рідко-часно незвичайно тяжку до виконання п'єсу, як народна опера „Запорожець за Дунаєм“.

Саме виконання роль свідчило про солідну підготовку і влучне підбрання осіб. Це велика заслуга режисера і диригента хору радн. Купчинського, які завдали собі чимало труда і праці, щоб постановку цієї народної оперети адекватно на належній висоті. І це їм вдалося. Правда, режисер мав ще до своєї розпорядливості дуже добрі сили з хору радн. Купчинського, які недавно брали з успіхом участь у виставі „Вія“ у великій театрі.

Тому не диво, що саме виконання роль під оглядом вокально-драматичним було знаменитим. І так Одарка (п-і Купчинська) та П. чоловік-п'яниця Іван (Березюк) створили зі своїх роль найліпші креслі. Публіка нагороджувала появу їх обох на сцені гучними і ясними оплесками. Також дуже добре відіспівали свої партії Оксана (С. Микитовичівна) й Андрій (Волошин), але при своїй зустрічі на чужині та ще по довгий розпущі замоло виявили радість й життя. Султан відіспівав також дуже добре свою партію, але був у своїй ролі за сумний. Не видно було схилого горячого темпераменту та життєвої радості. Інші аматори відіграли свої ролі теж поправно. Оркестрою диригував радн. Купчинський. Публіка було аж забогато. Та, що спізналася, мусіла відійти домі, бо не було вже для неї місця на сцені. Всі читальні „Просвіти“ у Львові повинні записати цей аматорський гурток на гостинні виступи з цєю оперетою.

БОРШЧІВ. (Свято „Сокола“). Сокол у Боршевстві устроїв у минулу неділю свято з нагоди 35-літнього ювілею українського соколіства. Рано по торжественним Богослуженню відправив місцевий катехиз о. Божак Михайло панахиду за впадших у війні та померших членів Сокола, в присутності маси народу та відпоручників Соколів боршевського повіту. По панахиді виголосив о. Гуцьонський з Лановців приурочену до торжества проповідь, виказуючи великі заслуги українського соколіства в справі виховання народу. Особливу увагу звернувши на зусилля Сокола в закріпленні духа і стійкості характеру своїх членів, без огляду на їх політично-партійні переконання. Бо лише люди здорові як тілом так і духом можуть дивитися українській нарід на такий рівень, який йому належить. Того самого дня у вечір улажено руханковий попис, підготований інструктором „Сокола-Батька“ п. Драйковським Омельком. На програму вечора зложилася промова заст. голови „С.Б.“ п. Альфреда Бузидиновського та 14 точок руханових вправ. З рапорту інструктора, зложеного з естради перед фронтом усіх рухановиків, показалося, що в боршевських Соколах, зазначені 9. вересня 1928, в часі головування радника Смаля Петра переведено 298 годин вправ у 5 відділах (членів, членів, учеників і учениць та соколісько-го доросту) в присутності перебічно 12 осіб

на годину. В повіті переведено 2 курси інструкторів і 2 рахункові пописи, крім свідчення. Переведені пописи вправ всіх відділів виказали дуже гарний успіх праці не лише в руханковій, але також в організаційній справі, коли заважиться, що переважача більшість учасників — це мішани. Показується, що й мішанський елемент наддається до організації, коли лише хтось над тим скоче попрацювати.

Літературний куток.

Політика і література. Французький літературний журнал „Кандід“ передає звістку, що кілька великих німецьких видавництв рішило не видавати перекладів французьких творів аж до повної евакуації Рейху. Для французьких письменників, які при високих курсах марки добре заробляють від німецьких видавництв, був би це поважний удар.

Приватні листи. Паризький суд видав важний присуд у процесі, який почав Ромен Роллан проти видавця Крз за те, що той оголосив про продаж приватних листів Роллана без його дозволу. Суд станув на становищі, що листи є власністю адресата і можуть бути продані, якщо їх автор не домагався, щоб їх йому звернути або коли не є довірочного змісту. З 5 листів Роллана суд признав один довірочним, а за те, що видавство оголосило їх продаж в каталозі без порозуміння з автором, признав автору гарне відшкодування: 20.000 франків.

„Наполеон“ Мережковського — нова книжка, яку автор не видав досі російською мовою, вийде спершу в англійським видавництві. Наполеон має літературу в англійській мові хто зна чи не найбільшу з усіх.

Фашисти і Франція. Денник „Корієр де ла Сера“ в Мілані писав недавно до Парижа одного свого співробітника Борге, який мав прислати постійні статті про літературу та мистецтво. Вже після перших його статей фашистська преса (як напр. „Джорнале Д'Італія“ і „А'Імперо Фашиста“) накинчилась так гостро на саму ідею популяризації французької літератури, що Борге мусів перестати писати. Гасло фашистської преси було просте: „Пора раз уже змиритися з французькою літературою!“

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Ольга з Колянковських Гірякова, жінки пароха у Винниках, померла по довгий та тяжкий недуг, заохотрена Найсвятійшим Тайником, в суботу дня 13. квітня ц. р. проживши 59 літ. Похорони відбудуться у Винниках пітрок дня 16. квітня ц. р. в год. 9. рано. В. І. П.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський Театр:
Поведілок 13-го, г. 3:30 попол. „Поворот тата“.
Поведілок 15-го, г. 7:30 веч. аматорське представлення.
Вікторок 16-го, г. 7:30 веч. „Царевич“, оперетка.

Кіна.

„Анольо“, „Полімайстер Тагетт“.
„Дев“, „Цар і поет“, з життя Пушкіна.
„Оазис“, „Лопит ді зми“.
„Павло“, „Сини його в безодню жінки“, Джон Беріор.
„Пан“, „Тин гареж“.
„Атанорган“, „Синтання княжини Трубецької“.
„Химера“, „Заборонена жінка“.

Програма радіо.

Віторок 16-го.

Льондон (338). 20:45 Міжнародна камерна музика.
Париж (174). 18:45 Пате. 20:30 Люсія з Лжерімур, опера Доніцетті.
Мілан (361.5). 10:00 Лявонд 20:30 Староїтайська і модерна музика.
Рим (433.8). 20:35 Опера з „Театро Реале“.
Будапешт (335). 19:30 Опера. 22:30 Циганська музика.
Штутгарт (374.1). 21:30 Музичний вечір.
Копенгаген (336.3). 21:00 Данські пісні.
Прага (343.7). 20:15 Французька оперетна музика. 21:15 Серіяна Затурецький.
Ленінград (1000). 19:00 Літер. музичний вечір.
Москва (144.3). 18:30 Опера.
Київ (775). 19:00 Камерний концерт.

Харків (1680). 17:00 Камерний концерт. 18:30 Віськовий концерт.
Варшава (1395.1). 17:55 Оркестра. 19:30 Опера „Енуфа“ Яначка (з Познаня).

Середа 17-го.

Льондон (338). 20:45 Віськовий оркестра.
Париж (174). 19:45 Концерт. 18:35 Пате.
Берлін (475.4). 17:00. Популярна музика.
Франкфурт (421.3). 21:45 Нова камерна музика.
Мюнхен (536.7). 20:00 Симфонічний концерт.
Відень (319.9). 20:05 Ресітала на двоє фортепіано. 20:35 Концерт Крайна з опери в Софії.
Мілан (364.2). 20:30 Легка музика.
Будапешт (345). 17:40 Концерт легкої музики. 20:30 Музична Академія.
Ленінград (1000). 18:30 Опера.
Москва (144.3). 20:00 Народний концерт.
Київ (775). 18:30 Опера.
Варшава (1395.1). 17:55 Слов'янська музика. 20:10 Популярний концерт. 22:30 Музика та танці.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає.
Кобзарі-Бани уристи К. Місевич і Д. Гонта виступають:
14:10 Ширець.
14:10 Винники.
18:10 Камішка Струтинська.
20:10 Радет.
21:00 Столів.

У вісник, дня 21:10, відбудеться одиницький концерт Кобзарів-Бандуристів у Львові в залі Музичного Т-ва ім. М. Лисенка (Шашкевича 5). 1822 1-8

Продовження Загальних Зборів Товариства „Просвіти“ в Кракові відбудеться дня 21. квітня ц. р. о год. 6. вечером в залі Робітничого Дому вул. Дунаєвського ч. 3. III пов. (офіцина). 1811 1-1

Відозва Львівської Духовної Семінарії. Ректорат гр.-кат. Духовної Семінарії у Львові задумує видати історію Семінарії від початку її існування. Тому звертається з проханням до всіх бувших настоятелів, пасторів, професорів і всіх, кому належить на повазі і точності задуманої праці, описувати своїх споківників, записок, фотографій і грамот на адресу Ректорату у Львові, вул. Коперника ч. 36. 1819 1-2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає.

ПРОСВІТЯНСЬКИЙ ГИМН Я. Ярославського мішаний хор в легкому укладі, партитура з подвійними голосами на 2 вох, синіада кожного кінтарія. „Торжественно“, Львів, вул. Осолінських ч. 6. 10-6

КОСМЕТИЧНО-ФРИЗЕРСЬКИЙ ІНСТИТУТ Берті Глаз, па. Трибунальська 1. I. пов., телефон 34-66. Останні новості з діями косметички, оладки відомої, горячі масочки проти морщин, приладування штучних вій, фарбування бров на постійно, фарбування волосся темною, водна оладушка, найновіші фризюри, манікір. 1-3

ПОТІБЕВУ негідний соцістичний панночник, яка підготувала би клонин, ученик 4. кл. шк. асесорний до гімназії у виступній іспит. — Ласкаві оголошення про подання усніх на скарт: Уряд парокі Ягрові в Монастирська. 1607 3-3

БІЛІЯНТИ, також інші біжутерії купує по високій ціні Домбровський. Розважеські, Львів (Готель Жоржа) Ададівича 2. 1366 45-1

УНЕВАЖНЮЮ військовий документ на ім'я Василя Матар ур. в Радім 1892 р. виданий Р. К. Н. в Сяноці. 1800 3-1

БІЛІЯ університету продам комфортабельну реальність за 680 дол., потрібні готівка 7800 доларів Ігнат Львів Куркова 24. 1817 8-2

ПАНЧОХИ, Піларитин, Рувачини і Тринотані поручає Гавриля ЖИВЧАН, вул. Кіліської 1. 1723 8-13

ГОДИНИКІНІ тільки найліпший фабричний преціний продає за годинку і на гати від десяти до 100 найліпшої сторони асимна фірма І. М. Зельтенрайх, Львів, па. Марієвська ч. 2. 156-7

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає.

Спеціаліст безуп. логіка, серія і малюнок

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 45.

432 Пересвітлення Гентіеном. 12-24

На Рати

за готівку

Дешевше ніж всюди о 0-0. Меблі.

Дивани, Оттомани, Крісали, Складані ліжка, Салонні гарнітури, виласи і Подушки, Кили, Фіранки, Портієри, Намати, Хідники, Ковдри і т. п. найдешевше попускає

1903 2-6

Е. КОРЕНСЛІТ, Львів, Браєрська 4.

Ширіть наш часопкс!